

Preek voor de 4de zondag van de Vasten, A, op 15 maart 2026

+ Beste broeders en zusters in Jezus Christus, Verheug u! Verheug u! We zijn al meer dan halverwege onze reis om ons voor te bereiden op de komst van Pasen en de hoop en genade die de Heer ons brengt door Zijn verrijzenis. Het vasten, de bezinning, de spirituele lectuur en de goede werken waren tegelijkertijd verkwikkend, uitdagend en soms zelfs moeilijk. Maar nu we zo ver zijn gekomen en ons doel in zicht is, weten we dat we het helemaal tot Pasen kunnen volhouden met een hart dat gretig het nieuwe leven wil ontvangen dat Jezus met ons wil delen. Als we afgeleid zijn geraakt van ons doel, dan is dit het moment om onze inspanningen te verdubbelen, ons opnieuw te concentreren en onze koers tot Pasen te blijven volgen.

Net zoals Jezus Zijn eigen lijden en dood moest doorstaan uit liefde voor de Vader en voor ons, voordat Hij het nieuwe, eeuwige leven kon bereiken dat Hij geniet en met ons deelt, zo moeten ook wij onze liefde voor God bewijzen en aanvaarden dat we gezuiverd worden van alles wat ons weerhoudt van de eenheid met God en onze naaste. Door te luisteren naar Jezus in Zijn Woord, Hem te ontvangen in de Heilige Eucharistie, tijd door te brengen in stilte en gebed voor Hem in het tabernakel en in eucharistische aanbidding, zal dit contact met Jezus Hem in staat stellen ons te verlichten over wie Hij is, wie God is, wie wij niet zijn, wie wij werkelijk zijn. Zodra we de obstakels kunnen zien die we hebben in onze relatie met God en met onze naaste, zodra we kunnen toegeven hoe we God en onze naaste onrecht hebben aangedaan, moeten we ons vernederen en om vergeving vragen om die breuken in onze relaties te herstellen, zodat we weer eenheid en harmonie kunnen bereiken met degenen van wie we het meest houden.

Dit werk van zelfonderzoek en vernieuwing door Jezus en Zijn genade wordt door Sint-Paulus herhaald in de tweede lezing van vandaag: “Broeders, Eens waart gij duisternis, nu zijt gij licht door uw gemeenschap met de Heer. Leeft dan ook als kinderen van het licht. De vrucht van het licht kan alleen maar zijn: goedheid, gerechtigheid, waarheid... Alles echter wat aan het licht wordt gebracht, komt in het licht tot helderheid. En alles wat verhelderd wordt, is zelf licht geworden. Zo zegt ook de hymne: Ontwaak, slaper, sta op uit de dood en Christus' licht zal over u stralen.” (Ef. 5, 8-14) / Laten we ons leiden door Jezus en Zijn Licht, zodat ook wij de werken van onze Hemelse Vader kunnen doen, om Zijn koninkrijk hier op aarde te vestigen en zo voor onszelf een eeuwige woning bij Jezus en alle heiligen in de hemel te verwerven. Amen. /

Laten we nu kijken naar de evangeliëlezing van vandaag, broeders en zusters, waarin Jezus Zijn licht deelt met de man die blind geboren was. Jezus maakte Zijn discipelen duidelijk dat de man niet door zijn eigen schuld blind was, noch door die van zijn ouders; zijn blindheid was het gevolg van Gods plan om in hem verheerlijkt te worden. Hij leefde in een levenslange duisternis waaraan hij zeer gewend was, die hij als normaal had aanvaard. Hij verwachtte zeker niet dat er iets nieuws zou gebeuren dat zijn perceptie van de wereld om hem heen zou veranderen. Hij leefde gewoon nederig zijn leven, misschien zelfs in de overtuiging dat zijn blindheid het gevolg was van de zonden van iemand anders, omdat hij wist wat God tegen Mozes had gezegd in het boek Exodus: '...Jahwe is een barmhartige en medelijdende God..., maar een schuldige niet ongestraft laat en de misdaden van de vaders straft in hun kinderen en kleinkinderen, in het derde en vierde geslacht.' (Ex. 34,6-7) /

Maar soms geeft God ons, broeders en zusters, door onze zwakheden en gebréken, een kans om instrumenten van Zijn glorie te zijn. Dit is wat Jezus deed voor Zijn apostelen, vooral voor Sint Petrus, wiens koppigheid en incompetentie hem zijn baan zouden hebben gekost, uit elk normaal team zouden hebben gezet; maar de Heer zorgde ervoor dat Hij Petrus koos, zodat Zijn goddelijke licht des te duidelijker en ironischer zou schijnen door zo'n onvolmaakt instrument. En hier, met de blindgeboren man, gebruikte Jezus wat anders een toevallige ontmoeting met een ander persoon zou zijn geweest, als een bewust gekozen moment om Zijn goddelijke barmhartigheid, macht en glorie te openbaren. En wat een genade was het voor de blindgeboren man om de ontvanger te zijn van zo'n onbaatzuchtige, wonderbaarlijke ontmoeting met de Zoon van God die mens was geworden. In plaats van zelfmedelijden te voelen vanwege het gebrek dat God hem had gegeven, voelde hij uiteindelijk dankbaarheid jegens God omdat Hij hem op zo'n wonderbaarlijke manier heel had gemaakt door de langverwachte Messias van God. Het herinnert ons aan hoe Simon van Cyrene zich moet hebben gevoeld nadat hij gedwongen was om Jezus, een veroordeelde “misdadiger”, te helpen Zijn kruis naar Golgotha te dragen en later ontdekte waar God hem deel van had gemaakt – namelijk het meest ongelooflijke bewijs van Gods liefde voor ons, de onbaatzuchtige daad die ons van onze zonden heeft gered en de weg heeft geopend naar het eeuwige leven met God en alle heiligen.

Jezus had tegen zijn discipelen over de blinde man gezegd: “Noch hij noch zijn ouders hebben gezondigd, maar de werken Gods moeten in hem openbaar worden. Wij moeten de werken van Hem die Mij gezonden heeft, verrichten zolang het dag is... Zolang ik in de wereld ben, ben ik het licht der wereld.” Het evangelie gaat verder: “Toen Hij dit gezegd had, spuwde Hij op de grond, maakte met het speeksel slijk, bestreek daarmee de ogen van de man en zei tot hem: ‘Ga u wassen in de vijver van de Silóam’... Hij ging ernaartoe, waste zich en kwam ziende vandaan.”

Waarom koos Jezus ervoor om de man op deze manier het gezichtsvermogen terug te geven, terwijl Hij net zo goed een woord had kunnen spreken om dat te bewerkstelligen? Hij gebruikte het speeksel uit zijn mond om modder te maken, smeerde dat op de gebrekkige ogen van de man en stuurde hem naar een bepaalde vijver in de verte om zich te wassen. Zo bleef de modder langer op zijn ogen zitten en wist Jezus zeker dat de man Hem niet zou herkennen, behalve aan Zijn stem. Misschien gebruikte Jezus de modder van zijn speeksel om Zijn levengevende woorden op een tastbare, directe manier specifiek op de ogen van de man toe te passen...

Het is in ieder geval opmerkelijk hoe volgbaar de blinde man was toen Jezus hem aanraakte, modder op zijn ogen smeerde en hem opdroeg zich te gaan wassen in het bad van Silóam. De blinde man was nederig en ontvankelijk voor Jezus en Zijn woorden. Als hij zich had laten leiden door angst of opvliëgendheid, zou hij misschien nog steeds blind zijn. In plaats daarvan was hij nederig genoeg om dit nieuwe dat hem overkwam te aanvaarden. Zijn geest was open en ontvankelijk, en dat leidde tot een heel nieuw leven met een helder zicht, wat weer leidde tot de diepste dankbaarheid van de man jegens God en de drang om God te verheerlijken door iedereen te vertellen over de genade die God hem had geschonken door, met en in Jezus.

Daarentegen waren de vooraanstaande Farizeeën, die al normaal konden zien, fel gekant tegen Jezus en wilden ze zelfs geen oog hebben voor het bewijs van een wonder dat voor alle anderen duidelijk zichtbaar was. Ze waren blind in hun ziel vanwege angst en trots in hun hart. Het enige wat ze konden doen was zich concentreren op het feit dat Jezus op de sabbat had gewerkt, wat zij als respectloos tegenover God beschouwden; maar ze wilden niet toegeven dat alleen God de werken kan doen die Jezus deed, werken die God verheerlijken. En dus is Jezus misschien niet respectloos, maar juist uitbundig, en overlaadt hij de wereld met Gods zegeningen vanwege zijn historisch ongekende, liefdevolle nabijheid onder de mensen als de Messias, de God-mens, Jezus Christus. Maar zij hadden hun hart verhard en hun geestelijke blindheid blokkeerde zelfs het gezond verstand.

Maar de man die blind was geweest, was nu degene die vrij was van obstakels, vrij in zijn ogen en in zijn ziel. Hij kon de situatie eerlijk en zonder vooroordelen bekijken en over Jezus zeggen: “Het is een profeet.” ... “Of Hij een zondaar is, weet ik niet. Eén ding weet ik wel: dat ik blind was en nu zie.” ... En de man gaat nog verder met zijn eerlijke observaties: “Dit is toch wel wonderlijk... Hij heeft mij... de ogen geopend. Wij weten dat God niet naar zondaars luistert, maar als iemand godvrezend is en zijn wil doet, dan luistert Hij naar zo iemand. Nooit in der eeuwigheid heeft men gehoord, dat iemand de ogen van een blindgeborene heeft geopend. Als deze man niet van God kwam, had hij zo iets nooit kunnen doen.”

Maar dit was te veel voor de blinde farizeeën om te horen; ze konden de heldere spirituele inzichten van iemand die blind geboren was niet verdragen; ironisch genoeg beschuldigden ze hem van zonde en blindheid en gooiden ze hem eruit omdat hij hen niet wilde helpen Jezus te veroordelen, de God die zij beweerden te respecteren. / Toen Jezus hoorde wat er met de man was gebeurd, beloonde Hij hem door Zichzelf volledig te openbaren, zodat de man Hem niet alleen kon horen, maar ook kon zien. Dit was genoeg voor de dankbare, ontvankelijke ziel van de blind geboren man. Hij aarzelde niet om in Jezus te geloven en zich aan Zijn zoete en heilige wil te onderwerpen. Maar de koppige farizeeën kregen van Jezus slechts dit ironische, treurige oordeel te horen, die zei: “Als gij blind waart, zoudt gij geen zonde hebben, maar nu gij zegt: ‘wij zien’, blijft uw zonde.” /

Broeders en zusters, Christus heeft onze blindheid weggenomen en ons Zijn licht geschonken door onze doop, de biecht, het vormsel en de Heilige Communie. Laten we ons verheugen in de gave van dit nieuwe leven dat ons bevrijdt van onze zonden, en laten we nederig toestaan dat Jezus' licht door onze onvolmaaktheid heen schijnt, in het leven van onze naasten, zodat we allemaal God en de wereld kunnen zien zoals ze werkelijk zijn, en de Heer kunnen liefhebben boven Zijn schepselen, boven zelfs onszelf, tot in het eeuwige leven. / Jezus, wij vertrouwen op U. Amen.